

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Стаття 5 Конституції України

№ 20 (88)

Наша ГРОМАДА

П'ЯТНИЦЯ,
31 травня '19

1 червня – Міжнародний день захисту дітей

Про необхідність захисту дітей заговорили на початку ХХ ст. 1924 року Ліга націй ухвалила Женевську декларацію прав дитини, спрямовану на протидію дитячій праці, торгівлі дітьми, проституції неповнолітніх. 1 червня 1925 року в Женеві відбулася перша міжнародна конференція, на якій ішлося про проблеми дітей. Цілком імовірно, з цим пов'язане те, що День захисту дітей відзначають 1 червня.

Офіційне рішення заснувати цей день ухвалив 1949 року конгрес Міжнародної демократичної федерації жінок. У листопаді 1959-го ООН затвердила Декларацію прав дитини. 1989 року Генасамблея ООН ухвалила Конвенцію ООН про права дитини. Цей документ став головним міжнародно-правовим документом, в якому йдеться про права дитини. В Україні він чинний з 1991 року. Міжнародний день захисту дітей – це не тільки свято для дітлахів, він ще й нагадує суспільству про необхідність їх захисту.

Президент дотримує слова

Президент Володимир Зеленський вніс у парламент законопроект про імпічмент.

Про це на брифінгу повідомив представник президента у ВР Руслан Стефанчук. «Прези-

дент Зеленський сьогодні передав до Верховної Ради проект закону про особливу процедуру усунення президента з посади – імпічмент. Разом із цим законодавчим актом до Верховної Ради спрямовано звернення президента з тим, щоб Верховна Рада не забула, що у неї лежить законопроект 7203, яким скасовується депутатська недоторканність. Було б чесно, якби ми разом ці два проекти провели», – сказав Стефанчук. Нагадаємо, що прийняття закону про імпічмент було однією із передвиборчих обіцянок Зеленського.

Таки Кропивницька

Комітет Верховної Ради з питань правової політики і правосуддя рекомендував парламенту прийняти законопроекти про перейменування Кіровоградської та Дніпропетровської областей. Таке рішення прийнято на засіданні у середу.

Згідно з ним Кіровоградську

область буде перейменовано на Кропивницьку, Дніпропетровську – на Січеславську. Це означає, що пропозицію громадськості про перейменування нашої області на Центральноукраїнську (виходячи з її географічного розташування) залишено без уваги.

Процедуру спрощено

ЦВК скасувала норму про необхідність надання підтверджуючого документа при зміні місця голосування. Як повідомляє громадська мережа «Опора», на засіданні у середу ЦВК внесла зміни до своєї постанови №893

від 13 вересня 2012 року, якою виключила необхідність при зміні місця голосування надавати підтверджуючий документ, чому людина хоче проголосувати в іншому місці. «Відтепер лише заява і паспорт», – зазначає «Опора».

Для метеозалежних

Прогноз щодо магнітних бур у червні доволі оптимістичний. Проте, як повідомляють синоптики, буде декілька несприятливих днів. З червня очікується

перша сильна магнітна буря. 8 червня може відчуватися слабкість і спостерігатися зниження працездатності. 9 червня прогнозують сильну магнітну активність. Через це метеозалежним людям лікарі радять приймати ліки заздалегідь. 10 червня ще відчуватимуться наслідки бурі, що минула. 27–30 червня метеозалежним людям радять бути обачними. Магнітна активність цими днями буде 4 – 5 балів.

Директору МН «Місце» Володимире Острівому – з нагоди дня народження

Шановний Володимире Сергійовичу!

Вітаємо Вас з днем народження! Вкотре висловлюємо Вам вдячність за те, що повсякчас допомагаєте нам у проведенні культурницьких заходів.

Нехай квітує доля у роках прекрасних,

А життя приносить щастя й радість.

Миру і здоров'я, злагоди і щастя, Многая літа Вам знов і знов!

Аматори ліснянського клубу

Коли ніхто не байдужий

Катеринівка завжди вражає своєю охайністю, доглянутістю. На вулицях не побачиш сміття, узбіччя тут не заростають бур'янами. А ще тутешні жителі люблять квіти і вирощують їх як на приватних садибах, так і під вікнами багатоквартирних будинків. Можна навіть припустити, що між ними триває змагання на найкращий квітник.

Днями мою увагу привернули горщики з розквітлим петуніями біля під'їздів будинку №14, що на вулиці Південній. Досі таке траплялося бачити лише на приватних садибах. Вирішую сфотографувати як приклад для інших.

Поки фотографував, до будинку на велосипеді під'їхала жінка. Знайомимосся. Це – Валентина Верба, вона тут мешкає. Виявляється, «Наша громада» писала про її чоловіка Миколу – водія кар'єру.

Від пані Валентини дізнаюся, що до створення «зони комфортності» біля будинку докладають рук усі його жителі – разом наводять лад на прибудинковій території, дбають, щоб око милували квіти.

Прошу жінку на мить затриматися біля дверей, та зрозумівши, що я хочу і її сфотографувати, категорично не погоджується. Каже:

– Ви краще сфотографуйте Тетяну Іванівну Суржик – вона тут у нас найбільше квітами опікується, і взагалі вона варта, щоб

про неї в газеті надрукували.

Схвальні слова на адресу Тетяни Іванівни чув і від інших катеринівців.

– Обов'язково напишемо про неї, – обіцяю і роблю потрібний

мені кадр.

Кажуть, чисто там, де не сміять. Мені ж хочеться додати: гарно там, де немає байдужих.

Валерій М'ЯТОВИЧ

Поповнення в сімействі «Беллів»

Як уже повідомляла наприкінці минулого року «Наша громада», ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» придбало для роботи в кар'єрі новий самоскид марки «Белл». Минулої п'ятниці в Катеринівку доставлено ще одну таку машину. Це вже четвертий «Белл», що буде задіяний на видобутку каоліновмісної глини.

Самоскиди саме цієї марки підприємство купує не випадково. За словами генерального директора товариства Володимира Кухти, вони і надійніші за КрАЗи, і продуктивніші.

– Придбавши четвертого такого самоскида, ми внесли зміни в технологічну схему, – продовжує Володимир Валентинович, – повністю відмовилися від КрАЗів, які часто виходили з ладу. Тепер і на розкривних роботах, і на перевезенні корисної копалини використовуються тільки «Белли». Всі вони укомплектовані водіями для цілодобової роботи.

На знімку: поповнення в сімействі «Беллів» зустріли заступник начальника кар'єру з автотранспорту Павло Іщенко, інженер з технагляду Юрій Ластовка та механік Микола Свириденко.

Усе для дітей

Щороку ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» витрачає на катеринівських дітей сотні тисяч гривень. То купує для ліцеїстів ноутбуки на весь клас, то фарбує фасад тамтешнього корпусу ліцею, то встановлює учням доплату. А днями на дитячому майданчику, що в центрі села, з'явилися нові гірки і гойдалки. Як повідомив редакції директор з охорони праці, персоналу та соціальних питань рудоуправління Сергій Тихонюк, їх вартість – понад сто сорок тисяч гривень. Установили обладнання працівники підприємства Володимир Бібік (знімок ліворуч),

Віктор Степанов (знімок праворуч), Віктор Левицький, Василь Кривенко.

Галина Феліпова: Наша турбота – ветерани

спочатку на хвилину замислюється, потім каже із сумом у голосі:

– Знаєте, я скільки тут працюю, стільки була головою профкому, і до моїх обов'язків входило провідувати всіх ветеранів війни, вдів загиблих на фронтах воїнів. Вітала їх з днем народження, напередодні Дня перемоги розвозила їм продуктові набори, і завжди це було так зворушливо, так тепло, по-родинному! Тоді цих славних людей налічувалося близько сімдесяти, а на сьогодні залишилося всього двоє прирівняних до інвалідів Другої світової війни та кілька вдів.

Вона не мовчить, коли йдеться про інтереси людей похилого віку. Ось і нещодавно звернулася до депутатів Катеринівської сільської ради з проханням розглянути питання медичного обслуговування жителів Лісного та Осикуватого.

– Раніше, – розповідає, – тут діяли фельдшерсько-акушерські пункти, і хворі могли отримати першу допомогу, пройти нескладні процедури. Зараз через брак фінансування ці пункти закрили. Звернулися в район, а нам кажуть: у Катеринівці побудували прекрасну лікарську амбулаторію, хай люди там і лікуються. Але ж Лісне й Осикувате не мають прямого автобусного зв'язку з Катеринівкою, людям зручніше добиратися до райцентру. Моя пропозиція: працівники амбулаторії мають хоч раз на тиждень бувати в цих села, проводити там прийоми, надавати

невідкладну допомогу.

Вона сподівається, що депутати до неї прислухаються. А ще вона хоче, щоб медична реформа, яка триває нині в країні, змінювала на краще не тільки систему охорони здоров'я, а й ставлення медпрацівників до виконання своїх обов'язків:

– Я не розумію, як може медичний працівник відмовитися зробити укол людині похилого віку тільки тому, що вона не підписала декларацію з лікарем, або казати, щоб не телефонували лікарю після п'ятнадцятої години.

Ще одне питання, з яким звернулася голова ветеранської організації до депутатів, – пільговий проїзд.

– Жінки, які вийшли на пенсію в 58 – 59 років, запитують мене, чому сільська рада не видає їм талони на пільговий проїзд в автобусі, чому талони отримують тільки ті, кому виповнився шістьдесят один рік. А в кожній з них трудового стажу – по тридцять і більше років.

Вона за тісну співпрацю із сільською радою. Каже, непогано було б, аби голів ветеранських організацій запрошували на сесії, коли розглядаються питання, що стосуються людей похилого віку.

– Та й загалом ми повинні жити дружно, як одна сім'я. Недаремно ж об'єднувалися в громаду, – додала на закінчення.

З Галиною Миколаївною не можна не погодитися...

Валерій М'ЯТОВИЧ

Дехто вважає ветеранські організації анахронізмом, пережитком радянського минулого й тому подібне. А ось Галина Миколаївна Феліпова іншої думки, і має на те підстави, адже багато років очолює ветеранську організацію Олексіївки та сусідніх сіл.

– Що б там хто не казав, ветерани війни і праці потребують нашої уваги, – пояснила свою позицію, коли зустрілася з нею в офісі ПрАТ «Олексіївське», де вона має кабінет. – Хоч вони отримують пенсію чи допомогу від держави, трапляються питання, які самотужки їм не вирішити.

Галина Миколаївна додає, що їй легко працювати з ветеранами, бо завжди її підтримують Віктор Михайлович Яцканич, керівник місцевого господарства, та Любомир Анатолійович Стогнєєв, виконуюча обов'язки старости села. Каже, що з якими б

проханнями від імені ветеранів до них не звернулася, завжди вислухають і знайдуть можливість допомогти людині.

– Ветеранів тішить, – продовжує, – що з ними вчасно розраховуються за оренду земельних паїв, безкоштовно орють городи, допомагають обробити додаткові наділи, привезти соломи тощо. Якщо треба дах полагодити чи когось до лікарні відвезти, теж немає проблеми.

Серед тих, кому часто потрібна допомога організації, моя співрозмовниця називає подружжя ветеранів праці Корнеевих – Михайла Дмитровича і Ганну Іванівну, прирівняного до інваліда Другої світової війни Станіслава Митрофановича Данилова та інших.

Запитую, скільки в їхніх селах ще живе ветеранів та учасників Другої світової війни, як ними опікуються. Галина Миколаївна

Колгоспні хроніки

До розпаду СРСР майже на кожному радянському підприємстві, в кожній установі, організації діяли первинні організації компартії. На їх зборах схвалювалися плани розвитку країни, які розроблялися в ЦК партії, ухвалювалися рішення про відзначення передовиків. Реагували партосередки й на скарги трудящих, а нерідко втручалися в особисте життя своїх членів – якщо ті поводилися всупереч так званому моральному кодексу будівника комунізму. Так діяла і парторганізація обознівського колгоспу.

Черга за облігаціями не стояла

Після Другої світової війни це господарство називалося «Новий світ». На зборах тамтешньої первинної організації КП(б)У 28 квітня 1948 року ішлося про те, яка це важлива справа – випуск облігацій третьої державної позички четвертої сталінської п'ятирічки.

Люди, які жили в той час, знають, що влада силувала народ до придбання облігацій (які, всупереч обіцянкам, так і не погасила). Не дивно, що на партзборах, які відбулися 7 травня 1948 року, констатувалося: обознівці не поспішають віддавати гроші за облігації, реалізація в колгоспі важливої державної справи – під загрозою зриву.

Під контролем комуністів

На партзборах, які відбулися 10 липня 1950 року, розглядалися питання щодо організації праці на жнивях. Було закріплено комуністів за певними виробничими ділянками. Зокрема, Ярошенку (голові правління колгоспу) доручили контролювати сушіння та очистку зерна, Богучарському – збирання врожаю, Копотій – громадське харчування, Мельнику – відправлення зерна державі, Коханенку – роботу тяглової сили (волів) і силосування.

З протоколу партійних зборів, які відбулися 26 липня 1950 року, випливає, що тоді

колгосп «Новий світ» вирощував льон. «Розпочати збирання льону, прилаштувати до цього комбайн», – розпорядилися комуністи.

Об'єднали колгоспи

12 серпня 1950 року на зборах парторганізації колгоспу «Новий світ» ішлося про перспективу його об'єднання з катеринівським господарством «Перемога».

Як зауважив керівник «Нового світу» Микола Ярошенко, ця необхідність продиктована рішенням ЦК про об'єднання дрібних колгоспів (таких, як «Перемога») з потужнішими. На партзборах ухвалено рішення: роз'яснити колгоспникам, що таке об'єднання – потреба часу.

У протоколах подальших партзборів в обознівському колгоспі уже не згадується назва «Новий світ». Натомість йдеться про колгосп імені Щорса. З цього випливає, що так назвали господарство, утворене в результаті об'єднання «Нового світу» і «Перемоги».

Обов'язкова політграмота

На партзборах 14 січня 1951 року ішлося про роботу політшколи в колгоспі. З

цього питання доповідав комуніст Бурилін. З'ясувавши, що така-то комуністка не бере участі в громадському житті, не цікавиться політикою, учасники партзборів занепокоїлися: як же вона, політично несвідома, працює комірником? Комуністу Морозу доручено закріпити за нею вчителя, щоб той подбав про підвищення її освітнього рівня.

Прийняли в свої лави

16 березня 1952 року обознівські комуністи прийняли в свої лави Бориса Удота (народився 1929-го, з 1946-го – комсомолец).

Голова колгоспу Микола Ярошенко запевнив, що Борис Андрійович, якого він знає змалку, – гідний звання комуніста. Миколу Остаповича підтримали комуністи Кожухар (секретар парторганізації), Богучарський, Мельник, Копотій.

За матеріалами Державного архіву Кіровоградської області підготував Віктор КРУПСЬКИЙ

Варто знати

На захист клієнтів

Національний банк розробив зміни до порядку оскарження клієнтами банків переказів, здійснених з їхніми коштами шахраями.

Про це йдеться у повідомленні прес-служби НБУ.

Зокрема, теперішній порядок пропонується доповнити такими положеннями: банкомітент повинен після отримання відповідного повідомлення від користувача відновити залишок коштів на його рахунок до стану, в якому він був перед здійсненням цього переказу, не пізніше наступного робочого дня (крім випадку, коли банк має підстави вважати дії користувача неправомірними, про що повідомлено правоохоронні органи); користувач несе всі збитки, пов'язані з переказами, що ним оскаржуються, якщо банком доведено, що дії чи бездіяльність користувача призвели до втрати, незаконного використання ПІН-коду або іншої інформації, яка дає змогу ініціювати платіжні операції; банкомітент має право не повертати користувачу на його рахунок суму коштів у розмірі 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (близько 350 гривень), якщо переказ, що оскаржувався користувачем, здійснено із використанням втраченої, викраденої або неправомірно використаної платіжної картки або її реквізитів, водночас користувач повідомив банк про її втрату чи викрадення або неправомірне використання реквізитів лише після проведення такого переказу.

Водночас НБУ пропонує підвищити відповідальність клієнтів банків. Так, у разі, якщо дії або бездіяльність клієнта банку призвели до того, що з його картки шахраї зняли кошти, він нестиме всі збитки, які пов'язані з такими шахрайськими переказами. Наприклад, це стосуватиметься випадків, коли клієнт банку сам розповів свій ПІН-код або надав реквізити картки зловмиснику.

Оновлений порядок Нацбанк затвердить після громадського обговорення, яке триватиме до 17 червня 2019 року.

Водночас НБУ пропонує підвищити відповідальність клієнтів банків. Так, у разі, якщо дії або бездіяльність клієнта банку призвели до того, що з його картки шахраї зняли кошти, він нестиме всі збитки, які пов'язані з такими шахрайськими переказами. Наприклад, це стосуватиметься випадків, коли клієнт банку сам розповів свій ПІН-код або надав реквізити картки зловмиснику.

Оновлений порядок Нацбанк затвердить після громадського обговорення, яке триватиме до 17 червня 2019 року.

Парадокси життя

Покарала за невірність

Жителька колумбійського міста Баранкілья провезла свого голого чоловіка на даху авто. Таке покарання вона вигадала йому за подружню зраду.

«Жінка заявила, що пробачить чоловіку зраду тільки в тому випадку, якщо він роздягнеться догола, ляже на дах її авто й дозволить провезти його так містом», – повідомила газета Sun.

Чоловік погодився на умови дружини. У результаті поліцейські заарештували зрадника за порушення громадського порядку.

Жителька Олексіївки Світлана Кулинка – соціальна працівниця. Нині за нею закріплено сімох людей, які через вік та хвороби не можуть обійти себе. Обов'язок Світлани – купувати їм продовольство, ліки, оплачувати за них комунальні послуги, виконувати інші їхні доручення. На цій роботі Світлана Анатоліївна – уже 15 років. З минулого року її роботодавець – Катеринівська сільська рада, а до того була в штаті територіального центру соціального обслуговування, який підпорядковується райдержадміністрації.

– Нині мої підопічні – це шість жителів Олексіївки і один – Мальовничого, – розповіла соціальна працівниця. – Раніш, упродовж чотирнадцяти років, їздила й у Лісне, до Надії Іллівни Будник і Ганни Петрівни Терещенко. Вони не мали дітей, на старість опинилися в скрутному становищі. Я й воду їм возила, бо в Лісному з нею – проблеми. Улітку добиралася туди скутером, узимку чоловік возив на машині.

– Найстарша з людей, яких за мною закріплено, – Єва Олексіївна Чупик, – продовжила Світлана. – Вона народилася 1931 року. У дитинстві за те, що взяла з колгоспного поля кілька колосків, потрапила в тюрму, відсиділа п'ять років. Грамоті не було можливості навчитися, тож залишилася неписьменною на все життя. Але грошові купюри баба Єва розрізняє. У поважному віці вона зберегла ясний розум. Буває, розкаже мені, як працювала в колгоспі. Узимку жодного разу вона не вийшла з хати – щоб не послизнутися. Їсти аби-що баба Єва не буде. Наприклад, не вживає ковбас. Каже, що в них – хімія. Я й сьогодні в неї була, носила харчі. Коли я залишала її, вона, як завжди, спитала, до кого я їду далі. Я відповіла, що до Надії Ткаченко. «Передай Надіці привіт!» – попросила Чупик. Вони в колгоспі разом працювали. До речі, недавно підприємство «Олексіївське» частково перекирило дах на хаті Єви Олексіївни, бо протікав. Я просила про це Анатолія Михайловича Яцканича.

Також соціальні працівники зауважили, що за роки спілкування з підопічними вони стали їй як рідні.

На запитання, що змінилося в її роботі з переведенням у штат соціальної служби Катеринівської сільської ради, Світлана Кулинка відповіла:

– Нічого. Як і раніше, вико-

ную свою роботу. Раніш мене перевіряло керівництво територіального центру соціального обслуговування, тепер – Тетяна Іванівна, Роман Юрійович, Любов Анатоліївна (Кулинка має на увазі секретаря сільської ради Тетяну Забродську, керівника загального відділу цієї ж ради Романа Бурлака, в. о. старости Олексіївки Любова Стогнеєву – В.К.). Звичайно, найтяжче доводиться, коли підопічний – лежачий. В мене був один такий, чотири місяці не піднімався з ліжка.

– Іде, – запевнила пенсіонерка. – І радіє завжди їй.

Почала опікуватися Надією Якимівною Світлана близько десяти років тому.

– Тоді ще Вітя, чоловік, був живий, – пригадала господарка. – Він помер дев'ять років тому. Захворів, і через півтора місяця його не стало. А до того все хвалився, що здоровий, як бугай.

На прохання розповісти про себе, про чоловіка Надія Ткаченко відреагувала позитивно. І, показуючи свої фотографії минулих часів, розповіла: родом

Н. Ткаченко

пам'ятає. Про це вона розповіла зі сміхом:

– Усі плакали. Більше всіх ридала секретар сільради. І я плакала.

На мої слова, що в Новомихайлівці – дуже гарна природа, пенсіонерка сказала:

– Я на ту красу не дивлюся.

А далі поділилася насущними проблемами:

– Буряки не прорвані, бо після дощу мокро. Та й здоров'я нема, щоб город обробляти. Ось п'ятсот гривень заплатила людям, аби висапали кукурудзу

«Навіть не знаю, що робила б, якби не Света»

С. Кулинка

Зліва – Н. Ткаченко

і картоплю. Зараз тепло, хоч топити хату не треба. А стільки грошей іде на дрова! Пенсія в мене тепер – дві тисячі. Коли підвищували усім, мені теж додали, двісті гривень.

Згадала жінка й про те, як її «капітали» привабивши злочинця:

– Це було два роки тому. Я прийшла з городу. Сіла, телевизор увімкнула. Аж підходить ззаду хтось, закриває рукою мені очі і каже: «Давай, бабка, деньгі, бо зарежу». Я так злякалася! Це ж

він, поки я на городі була, в хату зайшов, під кроватю заховався. А я перед цим пенсію отримала. «Там п'ятсот у сумці», – кажу. А він каже, що їх уже забрав, і питає, де ще гроші. Сказала я, де решту заховала. Тоді він забрав ті гроші, а мене поклав на кровать і наказав мовчати. Коли він пішов, я побігла до сусіда Бобрицького, він викликав поліцію. Приїхала поліція, розпитувала про прикмети бандита. Я сказала, що в нього рука здорова. Бо не бачила його в обличчя. До цих пір його шукають.

Також Надія Якимівна сказала, що їй цікаво читати в «Нашій громаді» передруки із «Зорі комунізму», де йдеться про Обознівку. За словами пенсіонерки, останніми роками вона сумує за рідним селом, навіть запитує в себе: навіщо було перебиратися в Олексіївку?

Віктор КРУПСЬКИЙ

Далі автор цих рядків разом зі Світлоною Кулинкою вирушив додому до однієї з її підопічних – Надії Ткаченко. Її домоволодіння – в Новомихайлівці, це – мікрорайон Олексіївки.

Дізнавшись від Надії Якимівни, що їй – 81 рік, я не міг не зробити їй комплімента, бо виглядає значно молодшою.

– А я і є молода, – відповіла господарка. – Якщо читати «81» справа наліво. Тільки от голова болить, бо тиск, не можу нахилитися. Навіть не знаю, що робила б, якби не Света. Я їй дзвону: треба те-то й те-то. І вона несе. По лікарства аж в город їздить. Уже два роки в городі не буваю. І в наш магазин теж не ходжу, сили нема.

За словами Надії Ткаченко, її собачка Ельза знає звук Світланіного мопеда.

– Вона здалеку чує, як Света

– з Обознівки, із сімнадцяти років працювала у тамтешньому «сільпо» (якому підпорядковувалися два магазини), згодом, коли цю організацію перевели в Грузьке, їздила туди на роботу велосипедом, потім трудилася в обознівському будинку інвалідів, поки не перебралася в Олексіївку до чоловіка (той працював у тутешньому колгоспі трактористом, а вона – в бухгалтерії).

Пам'ятає Надія Якимівна і вінку.

– Німці як були в Обознівці, зайняли нашу хату, – розповіла. – Ми з мамою в боковці тулилися. А батько загинув на фронті. Пам'ятаю, як бомбили наше село. Страшно творилося, село горіло. Я з матір'ю ховалася в родичів у погребі.

Почувши це, я згадав схожу розповідь жителя Катеринівки Володимира Ткаченка, вже по-

кійного. Він розповідав мені, як з дідом ховався від авіабомб в погребі в Обознівці, коли у січні 1944 року там наступала Червона армія. Я сказав Надії Якимівні про це. Вона повідомила, що Володимир Ткаченко доводився їй племінником, що разом з ним і його дідом і ховалася від бомбардування у погребі.

На запитання, коли їй жилося найтяжче, Надія Ткаченко відповіла без вагань:

– Сорок сьомого року, в голодовку. З їжі – тільки макуха. Їсти хотілося постійно. Я мамі помагала картоплю садити в колгоспі, потім – сапати. Коли картоплю пустила пишне бадилля, ми вибирали старі картоплини, несли їх додому. Наварить мама тієї картоплі, вона ж – ніяка. А одного разу мама дістала десь борошна, воно гасом смерділо.

День, коли оголосили про смерть Сталіна, пенсіонерка теж

Про це писала «Зоря комунізму»

В колгосп з лекціями

Улітку 1976 року генеральний секретар ЦК КПРС Леонід Брежнев вкотре відвідав Казахстан, де зустрівся з партгоспактивом, ознайомився з ходом збирання врожаю зернових. Після того протягом кількох місяців радянський народ, якщо вірити тогочасній пресі, активно обговорював тези, висловлені Леонідом Іллічем на нараді в Алма-Аті. Звісно, грузьківський колгосп імені Чапаєва не був винятком, місцеві вчителі Любова Волонєць, Олександр Снісар, Григорій Котобой читали його працівникам лекції на цю тему. Про це йдеться у «Зорі комунізму» за 14 жовтня 1976 року.

Доярки були незадоволені

Доярка колгоспу імені Чапаєва Тетяна Чудинович суттєво перевиконала план надойів за січень – вересень 1976 року (отримала по 2850 кілограмів молока з кожної корови, зобов'язувалася ж отримати по 2250). Про її успіх повідомила «Зоря комунізму» за 14 жовтня того ж року. Серед доярок-передовиків названо й Ніну Філіпчик та Зінаїду Вараву. У

цій же статті стверджується, що успіхи тваринників були б більшими, якби керівництво колгоспу дбало про умови їхньої праці. «На фермі відсутня механізація», – покаржилися доярки О. Савченко, Н. Малюк, О. Ніколаєва.

Біда самогонниці

Фейлетон про олексіївську самогонницю опубліковано у «Зорі комунізму» за 16 жовтня 1976 року. Розповідається, що жертвою зеленого змія, якому взялася служити ця жінка, став і її чоловік. Пристрастившись до окувоти, він дійшов у своєму гріхопадінні до того, що почав розпускати руки в сім'ї. Коли ж бідоласна дружина покаржилася на нього дільничному міліціонеру, той, виявивши в її хаті самогонний апарат в дії, оштрафував її.

Лист з Ленінграда

Восени 1976 року володимирівські школярі отримали листа від лінгградця Якова Філатовича Малишева, який брав участь у визволенні Володимирівки від німецьких окупантів. У газеті за 16 листопада повідомляється, що «зовсім недавно розшукали піонери. У листі він пообіцяв, що обов'язково приїде до Володимирівки, де створено музей бойової і трудової слави».

Привіз «срібло» з Хорватії

Чемпіонат Європи з таеквондо пройшов нещодавно у хорватському місті Новиграді. У складі збірної України у цих змаганнях взяв участь 16-річний Роман Чапара з Катеринівки, студент Кропивницького коледжу механізації сільського господарства.

Українська збірна посіла друге місце, поступившись росіянам. Роман Чапара теж виборов «срібло» у своїй категорії, «золото» – спортсмен із Словенії.

Роман дякує генеральному директору ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» Володимиру Кухті за фінансову допомогу, завдяки якій поїздка в Хорватію стала можливою.

За словами Романа, спортом він захопився змалку (у футбол грає з дошкільного віку), а таеквондо почав займатися років з чотири тому.

– Я тоді ще в школі навчався, – пригадав юнак. – Якось до нас з міста прибув інструктор з таеквондо,

Олег Володимирович Литвиненко, і повідомив, що набирає школярів у секцію при школі. Записався багатенько. Тренувалися тричі на тиждень. Та поступово хлопці відсіювалися. А мені таеквондо подобалося все більше. І коли Олег Володимирович якось повідомив, що надалі тренування проводитимуться у Кропивницькому, я вирішив, що їздитиму туди. Удома мій вибір схвалили. З літа минулого року тренуюся в місті. Брав участь у змаганнях у Кропивницькому, Запоріжжі, Львові, Єревані. Посідав призіві місця. Наприклад, переміг у своїй категорії на чемпіонаті Європи, що проходив минулої осені у Вірменії.

Також Роман Чапара сказав, що нині є власником чорного пояса з чорною нашивкою, а 1 червня у нього – атестація, в ході якої виборюватиме право на чорний пояс.

«Райдуга» показала клас

Минулої суботи у Світловодську пройшов всеукраїнський фестиваль-конкурс хореографічного мистецтва «Dance Time». У ньому взяв участь і колектив «Райдуга» з Катеринівки (керівники – Марина Профатило та Діана Баранова).

Наші танцюристи показали високий рівень майстерності – середня група «Райдуги» виборола два перших місця і одне друге, малеча і старша група здобули два других місця.

За словами Марини Профатило, яка є ще й керівником центру культури та дозвілля Катеринівської сільської ради, це був перший виступ «Райдуги» на фестивалі всеукраїнського рівня.

– Молодці, – каже вона про своїх вихованців.

«Гарна робота, яка має бути гідно оцінена!» – написала директор ліцею «Нова школа» Ольга Буряк у фейсбуці з приводу суботнього успіху «Райдуги». Там же висловила радість за земляків Яна Циба, яка очолює відділ освіти, культури та туризму Катеринівської сільської ради: «Чудові виступи! Прекрасна підготовка!»

«Дякуємо нашим педагогам за терпіння, яке вони проявляють до наших дітей, – написала у фейсбуці Юлія, дитина якої навчається танцям у «Райдугі». – Знаємо, що з ними тяжко, тому цінуємо вашу роботу!»

Моє село

Музика **Анатолія Вишні**, слова **Любові Майстренко***

Село, де клени сплять в нічній задумі,
Де синя річка хлюпотить в траві,
Де народились мрії мої, думи,
До болю рідне й дороге мені.
Левади, що пропахли свіжим сіном,
Де ранки перламутрові встають,
Де я ходила з доньками і сином.
Село моє! Це ж я зростала тут!
Там моя хата – біла орхідея,
Там пахнуть мальви, ніжні васильки.
Як хочеться поїхати до неї
Й поцілувати рідні долівки.

*Авторка слів народилася в Катеринівці Долинського району, уже кілька десятиліть проживає в селі з такою ж назвою у Кропивницькому (донедавна Кіровоградському) районі.

Повітряні кульки шкодять природі

Багато шкіл в Україні підтримали заклик екоактивістів відмовитися від повітряних кульок на випускних та інших святкуваннях.

«Повітряні кульки можуть подолати великі відстані, забруднюючи найвіддаленіші куточки нашої країни. Після відпускання в небо кульки падають назад на поверхню землі та у водойми. Термін їх розкладення складає від 4 років, капронових стрічок – понад 100 років», – написала очільниця МОЗ України Уляна Супрун у Facebook.

Натуральні латексні кульки класифікуються як пластикові відходи. А пластик – дуже шкідливий для довкілля, тварин та здоров'я людини. Окрім того, яскраве забарвлення кульок та стрічок дуже приваблює тварин і птахів.

Багато тварин не здатні відрізнити їжу від сміття, тому вони можуть випадково проковтнути залишки кульок, які здатні завдати їм шкоди. Коли тварина поглинає залишки кульки, вони блокують її шлунково-кишковий тракт, внаслідок чого тварини більше не можуть їсти та гинуть від голоду.

Потрапляючи до води, залишки кульок дуже схожі на медуз та морських тварин, тому їх споживають в їжу більші мешканці водойм. Повітряні кульки шкодять і птахам. Вони їх не тільки їдять, а й заплутуються в стрічках і не можуть більше літати.

Дослідження виявили, що повітряні кульки та їх складові є основною причиною загибелі морських птахів.

В. о. міністра порадила випускникам замість запуску повітряних кульок зробити щось корисне для довкілля – посадити дерева чи квіти. «Не варто свідомо забруднювати природу та шкодити тваринам і птахам, якщо існують більш дружні до довкілля способи відсвяткувати важливі події», – резюмувала Уляна Супрун.

Ваше здоров'я

Холестерин може стати невидимим ворогом, який поступово забирає ваше здоров'я. Високий рівень холестерину підвищує ризики атеросклерозу, серцевого нападу, ішемічної хвороби серця та інсульту.

Важливо контролювати свій рівень холестерину

Особливо важливо стежити за рівнем холестерину людям, в роду у яких були хворі на серцево-судинні недуги, які мають надлишкову вагу чи страждають на ревматоїдний артрит, псоріаз, ВІЛ, діабет.

Холестерин ділять на «хороший» і «поганий», але це позначення досить спрощене. Для організму важливий баланс. Навіть якщо ви відчуваєте добре – слід контролювати рівень холестерину. Міжнародні медичні організації рекомендують тестувати рівень холестерину дорослим кожних 4–6 років. Перевіряти цей показник варто значно частіше, якщо ви в групі ризику. Для дітей перший вимір холестерину має бути у віці від 9 до 11 років, далі слід повторювати кожні 5 років. Якщо хтось із членів сім'ї страждав від високого рівня

холестерину, рекомендується вимірювати його рівень кожних два роки.

Якщо холестерин підвищений – обов'язково зверніться до лікаря. Лікар за необхідності призначить додаткові обстеження.

Як підтримувати рівень холестерину? Перш за все стежте за раціоном. Правильне харчу-

вання може зменшити загальний рівень холестерину на більш ніж 10%, якщо його надміру. Варто вживати невелику кількість продуктів, що містять насичені жири (м'ясо, сало, тваринні жири, вершкове масло), і варто віддавати перевагу рибі і складним вуглеводам (овочі, фрукти, бобові, продукти з цільного зерна). Наприклад, омега-3 – поліненасичені жирні кислоти, які є в рибі, бобових і горіхах, зменшують запалення і запобігають утворенню атеросклеротичних бляшок. Будьте фізично активними.

Фізична активність допомагає підвищити рівень «хорошого» холестерину, нормалізувати тиск, тренувати судини, підтримувати здорову вагу і знизити ризики появи діабету. Кидайте курити. Відмова від куріння сприяє підвищенню рівня «хорошого» холестерину.

Тойце то вдома

Картопля молода з куркою

3 курячі стегенця, 700 г молодої картоплі, 100 мл сметани, 3–4 зубчики часнику, свіжа зелень, сіль, перець крупно мелений.

Стегенця натріть перцем, сіллю і розчавленим часником. Залиште на годину в холодильнику для маринування. Картоплю середнього розміру почистіть, нарежьте четвертинками. Полийте сметаною, трохи посоліть і перемішайте. Глибоку форму змастіть маслом або олією, в центр викладіть стегенця, по краях розкладіть картоплю. Накрийте фольгою і запікайте 40–45 хв. при 180–200°C. Зніміть фольгу і запікайте ще 5–8 хв. до рум'яної скоринки на курці і картоплі. В кінці посипте дрібно нарубаною зеленню.

Молода картопля з кропом – класичний рецепт

Класичний рецепт приготування молодої картоплі із зеленою кропом є базовим. Використовуючи його і змінюючи додаткові інгредієнти, можна щоразу отримувати абсолютно нову страву.

1 кг молодої картоплі, 50 г вершкового масла, пучок кропу, сіль.

Бульби почистіть, нарежьте на 2–4 частини залежно від початкового розміру. Залийте водою, посоліть до смаку і варіть після закипання до готовності на середньому газу 15–25 хв. Злийте воду. У каструльку киньте масло і злегка струсоніть, щоб воно обгорнуло кожен шматочок. Кріп нарубайте і додайте до картоплі. За бажанням можна додати до кропу будь-яку іншу зелень (петрушку, трохи кінзи, зелену цибульку, пір'я молодого часнику). Перемішайте і негайно подавайте.

Молода картопля в духовці

500–600 г картоплі, 3–4 ст. л. олії, 2–3 зубки часнику, сіль і чорний перець на смак, щедра жменя будь-яких ароматних трав.

Картоплю можна не чистити, а лише добре вимити в проточній воді. Великі картоплини розріжте кожну на 4 частини, середні – на дві. Складіть бульби в будь-яку ємність. Додайте туди ж крупно порізаний часник, сіль, перець, прянощі й олію. Накрийте кришкою і струсіть кілька разів, щоб всі інгредієнти рівномірно розподілилися. Залиште маринуватися на 10–30 хв., періодично струшуючи. Викладіть бульби у термостійкий посуд, зверху полийте залишками маринаду. Запікайте 40 хв. при 200°C, нічим не накриваючи.